

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 33

DOM
2015-12-15
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
22578-15

SÖKANDE

Patria Helicopters, 556042-7717

Ombud: Krister Holmberg
Fondia Legal Services AB
Box 5216
102 45 Stockholm

MOTPART

Polismyndigheten
Box 12256
102 26 Stockholm

SAKEN

Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

KONKURRENSVERKET	
2015-12-15	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 679775

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

YRKANDEN

Polismyndigheten (Polisen) genomför en upphandling av obemannade flygfarkoster (A217.403/2015) med stöd av lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFSS). Upphandlingen genomförs med ett selektivt förfarande och genom tilldelningsbeslut den 9 oktober 2015 beslutade Polisen att tilldela kontrakt till annan leverantör än Patria Helicopters AB (bolaget). En selektiv upphandling är ett så kallat tvåfasförfarande. I upphandlingens kvalificerings- och utvärderingsrapport anges att bolagets anbudsansökan inte bedömts uppfylla vissa obligatoriska krav i upphandlingen. Bolaget gick därför inte vidare till processens andra steg och fick inte möjlighet att lämna anbud.

Bolaget yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att bolaget får ta del av förfrågningsunderlaget och ges möjlighet att lämna anbud. Som grund för sitt yrkande anger bolaget följande. Bolaget har uteslutits på den grunden att bolaget inte har uppfyllt kravet i *punkt 2.4* i ansökningsinbjudan gällande anbudsansökans form och struktur, läst ihop med *punkt 3.3* i ansökningsinbjudan gällande socialförsäkringsavgifter och skatter. Polisen synes dock ha feltolkat eller missförstått bolagets anbudsansökan. Genom att inte godta bolaget som anbudsgivare har Polisen brutit mot principerna för upphandling i 1 kap. 11 § LUFSS. Eftersom bolaget inte har fått förfrågningsunderlaget sänt till sig och inte bjudits in att delta i upphandlingens andra steg så har bolaget vållats skada i så måtto att bolaget inte ens getts en chans att vinna upphandlingen.

Polisen bestrider bifall till ansökan och yrkar att ansökan ska avslås i sin helhet. Som grund för yrkandet anges att genomförandet av upphandlingen inte strider mot LUFSS eller de rättsliga principer som bär upp LUFSS och unionsrätten samt att bolaget inte har lidit eller riskerar att lida skada.

PARTERNAS UTVECKLANDE AV TALAN

Bolaget anför i huvudsak följande

Det är styrkt att den underleverantör som man avsett samarbeta med har fullgjort sina skyldigheter avseende inbetalning av relevant försäkring och skatter i det egna landet. Detta har styrkts genom de tre olika intyg som åberopats och bilagts och vilka sammantaget ger den information som krävs. Dessa dokument har i anbudsansökan benämnts bilaga 2 a (om hälsoförsäkring), bilaga 2 b (om lokala skatter) och bilaga 2 c (om nationella skatter). Intygen är utfärdade av relevanta myndigheter i landet och upprättade antingen på engelska eller på två språk (koreanska och engelska).

I bolagets anbudsansökan under rubriken 1.3 anges:

- (i) Certificate of Insurance Contributions Payment, no of issue EDI33-13-20150706-1479237
- (ii) Local Tax Payment Certificate, Issuance number 055160
- (iii) TAX Clearance Certificate, Issuance number 4357-890-7173-848

Det var dessa tre certifikat/intyg samt ytterligare ett dokument som bolaget bilade anbudsansökan som bilaga 2a, 2b och 2c.

Bilaga 2 a sid 1, motsvarande dokument (i), är ett intyg från den koreanska hälsovårdsmyndigheten som visar att underleverantören har fullgjort betalning av förfallna försäkringspremier (vid tidpunkten då anbudsförfrågan ingavs). Dokumentet är avfattat på engelska och måste därför rimligen uppfylla Polisens krav på visst språk.

Bilaga 2 a sid 2 har dokumentnummer EDI53-53-20150706-1479187 och är avfattat på koreanska. Dokumentet, som alltså inte är en fortsättning eller en del av det intyget i Bilaga 2 sid 1, har dock bolaget inte åberopat enligt vad som angavs i (i). Anledningen till att dokumentet ändå bifogades var att någon vid den koreanska myndigheten (sannolikt i samband med att de båda

dokumentet expedierades) för hand skrivit "page 1/2" och "page 2/2" på certifikaten. Enligt bolagets bedömning hade tett sig besynnerligt om bolaget endast hade skickat med det första intyget, som alltså är det relevanta, eftersom en läsare hade kunnat få intrycket att något saknades. Dokumentet Bilaga 2 a sid 2 är en bekräftelse på att även vissa andra försäkringspremier har inbetalts. Detta dokument, som alltså inte ens åberopats av bolaget i upphandlingen, är inte "av betydelse för prövning" i upphandlingsärendet och kan därmed inte omfattas av kravet på ett visst språk.

Följaktligen menar bolaget att det obligatoriska kravet att visa att vald underleverantör har fullgjort sina skyldigheter vad gäller betalning av socialförsäkringsavgifter och skatter är uppfyllt.

Polisen anför i huvudsak följande

Bolaget har i sin anbudsansökan gett in en handling, Bilaga 2 a, som varken är avfattad på svenska eller engelska. Det saknas en vidimerad översättning av handlingen och det finns inte heller på annat ställe i anbudsansökan någon information om vad det är för typ av handling eller handlingens innehåll. Det anges inte heller i anbudsansökan att bolaget inte åberopar handlingen.

För att bolaget ska uppfylla det obligatoriska kravet i ansökningsinbjudan *punkt 2.4* så har det ålegat bolaget att redan i sin ansökan förklara att den aktuella handlingen inte åberopades och att handlingen saknar betydelse för utvärderingen av ansökan. Eftersom bolaget har underlåtit att göra detta så har Polisen haft fog för att utesluta bolaget från upphandlingen. Vad bolaget i sin ansökan om överprövning anför om att handlingen inte har åberopats och att den saknar betydelse för utvärderingen läker inte den brist på information som finns i anbudsansökan.

Eftersom bolaget inte har förklarat vad det är för typ av handling och vad den innehåller för information har Polisen inte heller kunnat ta ställning till om det obligatoriska kravet i ansökningsinbjudan *punkt 3.3* eller övriga obligatoriska krav i ansökningsinbjudan har uppfyllts. Det har varit omöjligt för Polisen att veta om informationen i den aktuella handlingen innebär att andra obligatoriska krav inte uppfyllts.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Av 1 kap. 11 § lagen LUFS framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LUFS anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 11 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Aktuella delar i ansökningsinbjudan och utvärderingsrapport

I ansökningsinbjudan *punkt 2.4 Anbudsansökans form och struktur* anges i relevanta delar följande.

Anbudsansökan ska upprättas skriftligen och av anbudsansökan ska all information av betydelse för prövningen framgå, på svenska eller engelska. Detta innebär att handlingar som är av betydelse för prövningen och som är författade på annat språk än svenska eller engelska måste åtföljas av en vidimerad översättning.

I ansökningsinbjudan *punkt 3.3 Socialförsäkringsavgifter och skatter* anges i relevanta delar följande.

Anbudssökanden och underleverantörer ska ha fullgjort sina skyldigheter avseende inbetalning av socialförsäkringsavgifter och skatter i det egna landet. /.../

Anbudssökande och underleverantörer som inte är skattskyldiga i Sverige ska styrka att de inte har restförda skulder avseende socialförsäkringsavgifter och skatter i det egna landet med handlingar eller intyg, utfärdade av behörig nationell myndighet, som innehåller de uppgifter som Polisen inhämtar från Skatteverket.

I ansökningsinbjudan *Bilaga 2 Formulär för underleverantör punkt 1.3*

Socialförsäkringsavgifter och skatter anges följande.

Här kan begärd information om socialförsäkringsavgifter och skatter lämnas. Här avses information som endast underleverantörer som inte är skattskyldiga i Sverige ska ange enligt punkten 3.3 "Socialförsäkringsavgifter och skatter" i Ansökningsinbjudan.

I *Kvalificerings- och utvärderingsrapport* anges följande gällande bolagets anbudsansökan (ANS 5).

ANS 5 har inte uppfyllt kravet avseende språk enligt punkten 2.4 "Anbudsansökans form och struktur" i Ansökningsinbjudan. ANS 5 har bifogat anbudsansökan dokument på annat språk än svenska eller engelska som inte har översatts till ett tillåtet språk i enlighet med Ansökningsinbjudan. Polisen kunde inte ta del av all information för att avgöra om ANSD 5 uppfyllde kravet på att underleverantören fullgjort sina skyldigheter avseende inbetalning av socialförsäkringsavgifter och skatter i det egna landet, enligt punkten 3.3 "Socialförsäkringsavgifter och skatter" i Ansökningsinbjudan.

ANS 5 har inte uppfyllt kravet avseende socialförsäkringsavgifter och skatter för underleverantörer enligt punkten 3.3 "Socialförsäkringsavgifter och skatter" i Ansökningsinbjudan. ANS 5 har inte uppfyllt kravet eftersom uppgifterna inte lämnats på de tillåtna språken, nämligen engelska eller svenska, som krävdes för att Polisen skulle ha möjlighet att avgöra om ANS 5 uppfyllt kravet enligt denna punkt.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten finner inledningsvis att bolaget, genom att inte anses kvalificerat för anbudsgivning, har lidit eller riskerat att lida skada eftersom bolaget därmed inte har bjudits in till att lämna anbud och delta i anbudsutvärdering. Frågan är därmed om Polisen handlat i strid med LUFSS och

gemenskapsrätten genom att på angiven grund utesluta bolaget vid kvalificering.

Enligt vad som anges i ansökningsinbjudan *punkt 2.4* så är det ett obligatoriskt krav att all information av betydelse för prövningen av anbudsansökan upprättas skriftligen på svenska eller engelska.

Bolaget har gett in ett dokument skrivet på koreanska men anser att bolagets anbudsansökan ändå har uppfyllt de obligatoriska kraven i ansökningsinbjudan. Bolaget anför att det aktuella dokumentet bifogades för att Polisen inte skulle få intryck av att något saknades samt att dokumentet inte åberopades som en del av anbudsansökan. Bolaget pekar på att denna handlings dokumentnummer inte har angetts i *Bilaga 2 Formulär för underleverantör punkt 1.3*. Därmed anser bolaget att denna handling inte kan anses vara av betydelse för upphandlingen, att den därför inte heller omfattats av språkkravet och att det obligatoriska kravet i ansökningsinbjudan *punkt 3.3 Socialförsäkringsavgifter och skatter* är uppfyllt.

Kammarrätten i Stockholm har angett bl.a. följande i två avgöranden (mål nr 6969-10 och 7483-13) där frågan bl.a. varit om anbud har uppfyllt obligatoriska krav gällande att anbud ska vara på svenska. Om ett förfrågningsunderlag inte ger någon närmare vägledning om vilka handlingar som bör innefattas i begreppet anbud så ska samtliga handlingar som anbudsgivare lämnat in till den upphandlande myndigheten för uppfyllande av förfrågningsunderlaget anses omfattas av begreppet. I båda målen hade anbudsgivare tillsammans med anbudet gett in vissa uppgifter i bilaga på engelska för att styrka att obligatoriska krav uppfyllts, och åberopat eller hänvisat till dessa. Kammarrätten ansåg i målen att detta medförde att anbuderna inte uppfyllde kraven på att vara avfattade på svenska och att de upphandlande myndigheterna brutit mot likabehandlingsprincipen genom att ändå låta utvärdera anbuderna trots denna brist.

Presumtionen är således att samtliga handlingar som anbudsgivare lämnar in till upphandlande myndighet för uppfyllande av förfrågningsunderlaget ska anses utgöra dess anbud. Bolaget har gett in två dokument med snarlika dokumentnummer på 25 tecken, båda med beteckningen Bilaga 2 a. Dessa båda dokument har en handskriven paginering enligt vilken de är sid 1/2 respektive 2/2. Dokumentet som paginerats sid 2/2 är skrivet helt på koreanska. Bolaget har angett enbart dokumentnumret för sid 1/2 i avsett utrymme i ansökningsinbjudan *Bilaga 2 Formulär*. Bolaget har utöver detta i sin anbudsansökan inte på något annat sätt tydliggjort att det bifogade dokumentet sid 2/2 inte ska anses ingå i anbudsansökan och har i anbudsansökan inte heller gett någon förklaring till varför dokumentet sid 2/2, med annat dokumentnummer än vad som redovisats, har bifogats.

Det är anbudsgivaren som bär risken för eventuella brister i sitt anbud. Förvaltningsrätten anser att såsom bolagets anbudsansökan har utformats så har Polisen haft skäl för att utgå från att även det bifogade dokument Bilaga 2 a sid 2/2 var en del av bolagets anbud.

Polisen har således fått in en anbudsansökan i vilket det ingår ett dokument som är på koreanska. Det kan inte anses vara en sådan enkel handling som skulle kunna vara lätt att förstå trots att språkravet inte uppfyllts (jfr Kamrätten i Jönköping mål nr 897-14). Dokumentet ingår i anbudet som sid 2/2 i en handling som getts in för att styrka att det obligatoriska kravet i ansökningsinbjudan *punkt 3.3 Socialförsäkringsavgifter och skatter* är uppfyllt. Polisen har därmed haft skäl för att anse att dokumentet är av betydelse för prövningen och att bolagets anbudsansökan därmed inte uppfyller det obligatoriska kravet gällande språk i ansökningsinbjudan *punkt 2.4*. Eftersom dokumentet inte kan uttydas har polisen haft skäl för att bedöma att inte heller det obligatoriska kravet i *punkt 3.3* kan anses vara uppfyllt.

Bolaget har anfört att Polisen har haft möjlighet att begära förtydligande eller kompletteringar om det skulle råda osäkerhet beträffande den aktuella typen av dokument. Enligt 10 kap. 8 § LUFS får upphandlande myndighet begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Upphandlande myndighet har dock inte någon skyldighet att göra detta.

Sammanfattningsvis kan Polisen således inte anses ha handlat i strid med LUFS eller gemenskapsrättens principer genom att på angiven grund inte låta bolaget kvalificera sig för att gå vidare i processen och lämna anbud. Bolagets ansökan om ingripande med stöd av LUFS ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Kaija Hultquist
Kaija Hultquist

Rådman

Anna Cederberg har handlagt målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fördras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.